

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Halina Kiriło

w sprawie z powództwa G.Z.
przeciwko A. Spółka z o.o. w Z.
o ustalenie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 26 lipca 2017 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Z.
z dnia 24 maja 2016 r., sygn. akt IV Pa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 24 maja 2016 r. Sąd Okręgowy w Z. oddalił apelację pozwanej A. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Z. od wyroku Sądu Rejonowego w Z. z dnia 21 lutego 2016 r., mocą którego ustalono, że łączący powoda G.Z. z pozwaną stosunek pracy nawiązany na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony z dnia 3 grudnia 2009 r. ustał wskutek rozwiązania umowy o pracę przez powoda bez wypowiedzenia na podstawie oświadczenia z dnia 5 czerwca 2014 r. oraz oddalono powództwo o ustalenie bezskuteczności rozwiązania umowy o pracę przez pozwaną, umorzono postępowanie w pozostałym zakresie i wzajemnie zniesiono koszty między stronami procesu.

Pozwana zaskarżyła powyższy wyrok skargą kasacyjną w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzuciła naruszenie przepisów prawa materialnego: 1/ art. 55 § 1¹ i § 2 k.p., przez błędną wykładnię przejawiającą się w przyjmowaniu

bezwzględnej skuteczności wadliwego pod względem formalnym i merytorycznym jednostronnego oświadczenia rozwiązującego złożonego przez pracownika, podczas gdy bezzasadne (pozbawione rzeczywistej przyczyny właściwej wagi) i wadliwe formalnie (niepodające konkretnej i rzeczywistej przyczyny rozwiązania) oświadczenie pracownika zmierzające do rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia powinno być oceniane jako nieskuteczne albo nieważne; 2/ art. 8 k.p., przez niewłaściwe zastosowanie polegające na udzieleniu ochrony prawnej pracownikowi, który czyni użytek z uprawnienia do jednostronnego, natychmiastowego rozwiązania umowy o pracę sprzecznie ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa, ponieważ pracownik instrumentalnie traktując uprawnienie z art. 55 § 1¹ k.p. w rzeczywistości zmierza do porzucenia pracy bez konsekwencji. Skarżąca wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Z. do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca wskazała na występujące w sprawie istotne zagadnienia prawne dotyczące wykładni art. 55 § 1¹ k.p., a sprowadzające się do następujących pytań: (-) czy jednostronne oświadczenie rozwiązujące pracownika złożone z naruszeniem przepisów o rozwiązywaniu umowy o pracę (nieuzasadnione i niepodające przyczyny uzasadniającej rozwiązanie umowy o pracę) jest jednak skuteczne i doprowadza do rozwiązania umowy o pracę; (-) czy niepodanie przyczyny uzasadniającej rozwiązanie pozwala pracodawcy skutecznie wystąpić z roszczeniem o zapłatę odszkodowania „za nieuzasadnione rozwiązanie przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia” słowami przepisu art. 61¹ k.p.; (-) jakie uprawnienie przysługuje pracodawcy kwestionującemu rozwiązanie umowy przez pracownika: czy jest to uprawnienie do rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia z powodu rzeczywistej odmowy przez pracownika dalszego wykonywania pracy pojmowanej jako rażące naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych w myśl art. 52 § 1 pkt 1 k.p., czy może powstaje po stronie pracodawcy roszczenie o zapłatę odszkodowania oparte na podstawie art. 471 k.c. w związku z art. 300 k.p. z tytułu niewykonania zobowiązań z umowy o pracę; (-) czy pracownik składający oświadczenie rozwiązujące z powołaniem się

na art. 51 § 1¹ k.p. i niepodający w tym oświadczeniu żadnej przyczyny uzasadniającej rozwiązanie umowy o pracę w tym trybie, a jednocześnie, gdy w świetle okoliczności faktycznych daje się rozpoznać, że pracownik kierował się w rzeczywistości zamiarem natychmiastowego zaprzestania świadczenia pracy na rzecz dotychczasowego pracodawcy, to czy pracownik nie czyni ze swego prawa podmiotowego użytku, który byłby sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa (art. 8 k.p.)?

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Skarga kasacyjna, jako szczególny środek zaskarżenia, służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą juretrycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest problem nowy, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla rozwikłania którego dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające. W przypadku powołania jako podstawy wniosku o przyjęcie

skargi kasacyjnej do rozpoznania istnienia w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, skarżący ma obowiązek nie tylko sformułować samo zagadnienie, ale także - w uzasadnieniu wniosku - przedstawić odpowiednią jurydyczną argumentację wskazującą na dopuszczalność i celowość rozwiązania problemu prawnego w sposób preferowany przez skarżącego, a odmienny od sposobu rozstrzygnięcia tego problemu przy wykorzystaniu zapatrywań wyrażonych przez Sąd drugiej instancji. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. Samo zaś zagadnienie prawne, w formie pytania sformułowanego w taki sposób, by możliwe było rozstrzygnięcie stawianych przez skarżącego wątpliwości, musi w swej treści zawierać odwołanie do przepisu lub przepisów prawa, na tle których takie zagadnienie powstaje. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że skarga kasacyjna w zakresie wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania oraz jego uzasadnienia nie spełnia wymagań stawianych temu nadzwyczajnemu środkowi zaskarżenia. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, czy też postanowienie Sądu Najwyższego z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Natomiast sformułowane we wniosku zagadnienia prawne zostały już wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz doktrynie. O ile rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracownika powinno zgodnie z art. 55 § 2 k.p. nastąpić na piśmie, z podaniem przyczyny uzasadniającej rozwiązanie niezwłoczne, to niezachowanie formy pisemnej nie powoduje jednak nieważności oświadczenia woli o rozwiązaniu stosunku pracy (por. J. Wrątny, Kodeks pracy. Komentarz, wyd. 4, 2005, art. 55 nb. 4; R. Gołat, Rozwiązywanie umów o pracę przez pracowników bez wypowiedzenia, Sł.Pr. 2014 nr 11, s. 16-19). Rozwiązanie

umowy o pracę bez wypowiedzenia przez pracownika na podstawie art. 55 § 1¹ k.p. jest skuteczne bez względu na to, czy wskazane przez pracownika przyczyny rzeczywiście występują (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 1999 r., I PKN 614/98, OSP 1999 nr 11, poz. 208; z dnia 4 marca 1999 r., I PKN 614/98, OSNAPiUS 2000 nr 8, poz. 310; z dnia 4 lutego 2011 r., II PK 187/10, OSNP 2012 nr 7-8, poz. 89; L. Florek (w:) L. Florek (red.), Kodeks pracy. Komentarz, wyd. VI, LEX 2011, art. 55). Oznacza to, że oświadczenie woli pracownika wywołuje zamierzony skutek prawny, powodując rozwiązanie umowy o pracę i wobec tego pracodawca nie może domagać się od pracownika, by ten powrócił do pracy, może jednak wystąpić z roszczeniem odszkodowawczym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2009 r., I PK 127/08, OSNP 2010 nr 15-16, poz. 183). Odszkodowanie takie może zostać zasądzone jedynie wtedy, gdy rozwiązanie umowy o pracę było nieuzasadnione, natomiast bez znaczenia są z tego punktu widzenia uchybienia natury formalnej (niezachowanie formy pisemnej, brak pisemnego uzasadnienia, przekroczenie miesięcznego terminu z art. 52 § 2 k.p.) (J. Iwulski, W. Sanetra, Kodeks pracy. Komentarz, wyd. III, LexisNexis 2013, art. 55; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2015 r., I PK 197/14, OSNP 2017 nr 1, poz. 4).

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.